

Concept verslag plenaire vergadering COVM ¹ Volkel op 8 april 2026 in de gemeente Gennep

Aanwezig:

voorzitter	Provincie Noord-Brabant
lid	Gemeente Meierijstad
lid	Omwonende gemeente Maashorst
lid	Omwonende gemeente Maashorst
lid	Omwonende gemeente Land van Cuijk
lid	Gemeente Mook en Middelaar
lid plv.	Omwonende gemeente Meierijstad
lid	Omwonende gemeente Gennep
lid	Hoofd sectie leefomgeving (Staf CLRS)
lid	Commandant ACC
onderst.	Voorlichting vliegbasis
lid	Verkeersleiding vliegbasis
lid	Gedeputeerde Noord-Brabant
lid	Gemeente Gennep
lid plv.	Omwonende gemeente Land van Cuijk
onderst.	Provincie Noord-Brabant
secretaris	Rijksvastgoedbedrijf

Afwezig:

lid	Provincie Limburg
lid	gemeente Boekel
lid	Gemeente Maashorst
lid	Gemeente Land van Cuijk
lid	Omwonende Gemeente Meierijstad

Agenda

1. Opening
2. Mededelingen
3. Ingekomen/uitgegane stukken
4. Verslag plenaire vergadering d.d. 8 oktober 2025
5. Mededeling Commandant Air Combat Command (ACC)
6. Regels en communicatie m.b.t. vliegen met drones
7. Rapportage meldingen geluidshinder Q3 2025
8. Verslag auditcommissie COVM Volkel 2025
9. Evaluatie COVM's
10. Herziening instellingsbesluit COVM Volkel
11. Rondvraag
12. Sluiting

¹ De Commissie Overleg & Voorlichting Milieu (COVM) is een adviescommissie van de minister van Defensie. De commissie is ingesteld op grond van de Wet luchtvaart en heeft als taak om overleg en voorlichting over het milieu te verzorgen (doorgaans geluid) rondom de militaire luchthavens.

1. Opening

De voorzitter heet de aanwezigen welkom en opent de vergadering om 20.00 uur.
De berichten van verhindering en vervanging zijn verwerkt in de presentielijst.

Vaststellen agenda

Er zijn drie stukken nagestuurd:

- EHVK 2025 en EHVK Q4 2025 worden onder agendapunt 7 behandeld.
- De Kamerbrief Verzamelbrief vastgoed en leefomgeving van 12 februari 2026 wordt geagendeerd voor de volgende COVM. **(Actie)**

Verder zal onder agendapunt 7 een update gegeven worden van NPRD en Wodg. De agenda wordt met deze vier aanvullingen onder agendapunt 7 vastgesteld.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Ingekomen/uitgegane stukken

a) Rapportage meldingen geluidshinder Q3 2025	ink. rapportage geluidshinder Volkel Q3 2025
b) Verslag auditcommissie VKL COVM	ink. verslag auditcommissie COVM april 2026
c) Concept instellingsbesluit COVM-Volkel + begeleidende brief	ink. herziening instellingsbesluit COVM Volkel
d) Rapport Evaluatie vliegbasis Volkel (ter afdoening actiepunt 14)	ink. herziening instellingsbesluit brief COVM
e) Terugkoppeling WODG van afd. fysieke leefomgeving	ink. ADECS Evaluatie LHB Volkel
	ink. terugkoppeling WODG Defensie

Naar aanleiding van het rapport 'Evaluatie vliegbasis Volkel'

De Gedeputeerde (Noord-Brabant) verwijst naar de melding in het rapport dat de omgevingsbescherming voor de aspecten piekgeluid en luchtkwaliteit onvoldoende zijn, qua aandachtspunten, en dat het wenselijk is dat er acties worden ondernomen. De vraag aan Defensie is of hieraan gevolg wordt gegeven.

Hoofd sectie leefomgeving (Staf CLRS) geeft aan dat het streven is om het volgende COVM een presentatie van de evaluatie te laten verzorgen, met als onderdeel een plan van aanpak met betrekking tot de adviezen en actiepunten. **(Actie)**

Omwonende gemeente Maashorst merkt op dat de F35 niet concreet is meegenomen. Omwonende is dan ook benieuwd hoe het lopende onderzoek betreffende de isolatie eruitziet. Hier wordt in de rapportage melding van gemaakt.

Gemeente Gennep merkt op dat het rapport in 2023 is opgesteld en vraagt zich af waarom het pas nu wordt gedeeld. De vraag is ook hoe gedateerd dit rapport inmiddels is.

De secretaris geeft aan dat het rapport nu - vanwege actiepunt 14 (stand van zaken luchthavenbesluit) - ter kennis is gebracht aan de COVM. In oktober 2022 is over het Adecs rapport gesproken dat destijds nog niet was verschenen. Hiervan is een actiepunt gemaakt waaruit in de loop van de tijd niet meer duidelijk bleek dat het hier om ging. Onlangs is dit uitgezocht en bleek het actiepunt het Adecs rapport te betreffen. Vandaar dat dit nu gedeeld is.

Wat betreft het isolatieonderzoek licht de aanwezige adviseur van motie Eijssink toe dat de stuurgroep in februari 2025 het rapport heeft opgeleverd en dat de COVM daar tijdens de daarop volgende vergadering mee akkoord is gegaan. De toenmalige staatssecretaris heeft een werkgroep ingesteld om de adviezen van de stuurgroep tegen het licht te houden en te kijken wat op korte termijn gedaan en geïmplementeerd kon worden. De eerste acties worden zo snel mogelijk uitgezet.

De gemeente Mook en Middelaar merkt op dat wanneer de COVM in oktober het Adecs rapport bespreekt dit rapport feitelijk achterhaald is. De vraag is of in de presentatie ook aandacht besteed kan worden aan de ontwikkeling wat betreft de aanbevelingen.

Naar aanleiding van de terugkoppeling Wodg

De Gedeputeerde (Noord-Brabant) lijkt het passend dat COVM extra attentie krijgt bij de totstandkoming van de Wodg ook al is er geen wettelijke rol. Het COVM zou nader kunnen worden meegenomen in het vraagstuk 'hoe het staat met de Wodg en wat het kan gaan betekenen in relatie tot intensiveringen en voor omwonenden'.

Hoofd sectie leefomgeving (Staf CLRS) signaleert ook de behoefte van de COVM om de communicatie omtrent het Wodgproces te verbeteren.

4. Verslag plenaire vergadering 8 oktober 2025

Er zal worden nagegaan of alle stukken die openbaar toegankelijk zijn ook inderdaad op de website staan. Als dit niet het geval is, zal de voorzitter hierover namens COVM een brief sturen naar de desbetreffende afdeling van het Ministerie van Algemene Zaken. **(Actie)**

Omwonendenvertegenwoordiger Meierijstad wijst erop dat op de website nog steeds de vergaderdata van 2025 staan. Deze planning dient vanzelfsprekend geactualiseerd te worden. **(Actie)**

Verslag tekstueel

Besluit: Het verslag van 8 oktober 2025 wordt vastgesteld met de onderstaande correcties:

- Algemene opmerking: Sinds 1 juli 2025 is de naam Commando Luchtstrijdkrachten (CLSK) veranderd naar Commando Lucht- en Ruimtestrijdkrachten (CLRS).
- Pagina 10; 2^e bullet onder Vragen en/of reacties vanuit de COVM: thema Delta moet zijn TMA Delta.

Naar aanleiding van het verslag:

- Pagina 5: Gevraagd wordt waarom de extra vergadering einde 2025 of begin 2026 niet heeft plaatsgevonden. De voorzitter verwijst naar de bijgevoegde reactie van Defensie waarin wordt uitgelegd dat de timing nog niet goed is, wat betreft het informeren van de COVM's over de Wodg.

Actiepunten

AP14 - De actie is afgedaan.

AP29 - Behoeft om de aanvullende analyse te kunnen koppelen aan de geluidsrapportage.

De actiehouders hebben een nieuwe functie met als gevolg een vacature en beperkte capaciteit waardoor deze acties niet zijn uitgevoerd. Hoofd sectie leefomgeving (Staf CLRS) geeft onder agendapunt 7 wel een korte analyse van het afgelopen jaar. Inmiddels is de vacature ingevuld en worden met ingang van volgende vergadering de analyses weer volledig opgepakt.

AP31 - Inplannen (wanneer mogelijk) extra overleg COVM om WODG. Aangehouden (zie reactie Defensie).

AP32 & 33: De acties zijn afgedaan.

AP34 - Agenderen gezondheidsonderzoeken RIVM in relatie tot geluidshinder F-35 voor volgende overleg COVM.

Hoofd sectie leefomgeving (Staf CLRS) geeft aan dat de aanbesteding voor het onderzoek heeft plaatsgevonden, maar dat er nog niet meer informatie is verkregen, anders dan dat er een deskstudie loopt. De verwachting is dat de terugkoppeling later plaatsvindt dan de eerder genoemde Q2 2026. Afgesproken wordt dat vanuit de COVM een schriftelijke oproep wordt gedaan om spoedig met de gewenste informatie naar buiten te komen. **(Actie)**

AP35 - De actie is afgedaan.

5. Mededeling Commandant Air Combat Command (ACC)

Er is in het afgelopen halfjaar veel gebeurd in de wereld en er wordt voorbereid op ontwikkelingen die potentieel zouden kunnen gebeuren en er is veel aandacht geweest voor drones.

Het voorgenomen besluit om Lelystad aan te wijzen als uitbreiding voor F35 vliegbewegingen en dus niet Volkel of Leeuwarden, is goed nieuws voor het COVM Volkel. De besluitvorming en invulling moet nog wel door de Eerste en Tweede Kamer bekrachtigd worden.

Verder vraagt de wereld om groei van Defensie en dat geeft grote uitdagingen maar het perspectief ten opzichte van krimp is beter.

Voor eind 2025 werd er geen nachtvliegen aangekondigd op Volkel omdat de geluidsruijnte dat niet toestond door de activiteiten die begin 2025 hebben plaatsgevonden rondom Ramstein Flag. Wel zijn er nachtvluchten op Gilze Rijen uitgevoerd. Op die manier is het geluid voor de nachturen geëxporteerd naar Gilze Rijen. Door een grote oefening in de VS in november 2025 is ook geluid geëxporteerd van zowel Volkel, als Leeuwarden.

Ook is het 'exile underemployment' fenomeen beoefend. Dat betekent het landen van kleine detachementen voor korte tijd: vandaar het vliegen van lokale missies en weer terugkomen; dat zal dit jaar vaker gebeuren. Dit biedt flexibiliteit en vergroot in geval van nood de overlevingskansen van militairen.

In het voorjaar van 2026 zijn wel twee weken aangemeld voor nachtvliegen. Oefeningen zijn nodig want de wereld in onrustig, hoewel er in 2026 geen inzet wordt verwacht. Maar het is wel de taak van Defensie om binnen korte tijd met een groot detachement ergens ter wereld te kunnen acteren. Dat is waarom de oefeningen plaatsvinden.

In de Kamerbrief die aan de vergaderstukken is toegevoegd, staat een vrij uitgebreide tekst over PFAS en de voortgang op het betreffend dossier. Het komt erop neer dat een werkgroep, onder andere bestaande uit de waterschappen en commandanten, samenwerkt op 27 Defensielocaties. Er wordt voor Volkel een plan gemaakt en als de precieze aanpak voor Volkel bekend is, wordt dit gedeeld met de COVM.

In Leeuwarden vindt één van de pilots plaats over hoe de PFAS-resten kunnen worden vernietigd bijvoorbeeld door het verwerken van verontreinigde klei uit de bodem tot bakstenen. Maar ook hoe de grond gereinigd wordt met water en het water vervolgens weer wordt gezuiverd door PFAS-scheiding.

De QRA-taak (quick reaction alert) is terug in Nederland en wordt gedeeld met België; dit vanwege de verstoringen door drones. Er wordt niet aangegeven of dat Leeuwarden of Volkel betreft. Tot nu toe zijn de QRA's beperkt, maar het kan wel gebeuren dat er vliegtuigen onaangekondigd de lucht in moeten. Grote oefeningen en nachtvluchten blijft Defensie gewoon aankondigen.

De Gedeputeerde (Noord-Brabant) merkt op dat de aanpak van Defensie rondom PFAS de provincie voor een dilemma stelt want voor bodem en ondergrond is de provincie immers het bevoegd gezag. Gevraagd wordt of er ook wordt voorzien in een nadere samenwerking met de provincie. ACC geeft aan dat in Leeuwarden wordt samengewerkt met de gemeente en het waterschap. Het is aannemelijk dat de gemeente dat ook namens de provincie oppakt.

De Gedeputeerde (Noord-Brabant) geeft aan dat de provincie Noord-Brabant heeft gekeken naar de plekken binnen de provincie waar mogelijk sprake kan zijn van een verhoogd gezondheidsrisico vanwege PFAS en waar provincie met gemeenten zou willen gaan saneren. Voor een deel is dat ook wat Defensie doet op Defensierterreinen. De Gedeputeerde (Noord-Brabant) heeft enige tijd geleden een aanbod aan Defensie gedaan om als samenwerkende overheden expertise op dit gebied te delen, maar heeft daar nog geen reactie op gekregen, hetgeen wordt betreurd. Bij deze doet de gedeputeerde deze oproep nogmaals. Het is zonde van tijd en energie als overheden in dit traject langs elkaar heen werken. De Gedeputeerde (Noord-Brabant) biedt de provincie Noord-Brabant van harte aan als pilotlocatie. Het wordt betreurd dat de betreffende provincie niet als pilotlocatie is genoemd.

Gemeente Gennep merkt op dat dit soort problemen, zoals bijvoorbeeld met asbest, in het verleden werden uitgevoerd door voorlopers van het Rijksvastgoedbedrijf. Naar mening van de gemeente zit daar de nodige kennis en dus niet bij de uitvoerende Defensie eenheden. Gemeente Gennep adviseert dit probleem ook weer richting het Rijksvastgoedbedrijf te brengen.

De Gedeputeerde (Noord-Brabant) heeft ten aanzien van de afbraak van PFAS gesproken met de Vereniging van de Chemische Industrie (VCI). De mogelijkheid om PFAS te kunnen 'kraken' bestaat nog niet in West-Europa maar wordt nu wereldwijd op een aantal locaties ontwikkeld. De vraag wordt gesteld of ergens in de delta een PFAS-kraakinstallatie geplaatst zou kunnen worden waar hetgeen er van Defensie komt, maar ook wat er vanuit de wateren, bodems en ondergronden komt, daadwerkelijk gekraakt en geschoond kan worden. Ook hierin zouden de overheden kunnen samenwerken. ACC snapt de oproep van de gedeputeerde maar het is een landelijk probleem dat moet worden opgepakt door de regering. Defensie wil graag meehelpen het probleem op te lossen; vandaar ook de pilot en 27 locaties waar een aanpak voor is geformuleerd.

6. Regels en communicatie m.b.t. vliegen met drones

De verkeersleiding van de vliegbasis licht aan de hand van een presentatie toe wat de regelgeving is aangaande het vliegen in het luchtruim van vliegbasis Volkel. Het zijn overigens niet de regels van de vliegbasis zelf, maar van de Rijksoverheid.

Er bestaan drie categorieën drones:

- De open categorie - De kleinere drones die iedereen kan kopen en waar iedereen mee kan vliegen.
- De specifieke categorie - Drones boven 25 kilo of kleinere drones in bijzondere gebieden of met een bijzondere taak.

- De gecertificeerde categorie – Drones met een hoog risico die eventueel vracht of personen kunnen vervoeren. Voor deze specifieke categorie moet nog regelgeving bedacht worden. Deze worden in de presentatie verder buiten beschouwing gelaten.

Getoond wordt waar met de open categorie niet rondom de vliegbasis mag worden gevlogen. Voor de specifieke categorie moet een opleiding gevolgd worden met een operationele autorisatie. Daarmee kan eventueel gevlogen worden in het luchtruim, maar is wel toestemming nodig van de verkeersleiding. Die aanvragen komen in tientallen per week op Volkel binnen en vormen ook niet het probleem,.

Er zijn meerdere berichten verschenen in de media dat personen daadwerkelijk door de marechaussee of politie staande zijn gehouden. Het helpt als men daardoor afgeschrikt raakt om te vliegen op locaties waar dit niet is toegestaan. Er wordt vastgesteld dat er steeds meer personen die in de open categorie vliegen en vragen of zij kunnen vliegen. Dan wordt verwezen naar de site van de Rijksoverheid met regelgeving.

Bij mooi weer neemt het aantal dronevluchten toe. Dan worden er soms meer dan 400 illegale vluchten per week geteld.

De gemeente Gennep is benieuwd of de drones van het Nederlandse leger onder de landmacht op een speciale locatie vallen of dat daar ook op Volkel iets mee gebeurt.

Aangegeven wordt dat de toepassingen van drones een enorme vlucht hebben genomen en dat alle krijgsmachteenheden zelf over drones beschikken.

Omwonende gemeente Meierijstad vindt het zorgelijk dat de gecertificeerde drones niet zijn meegenomen terwijl daar feitelijk het gevaar vandaan komt. Gevraagd wordt welk gevaar daar vanuit kan gaan waar de bevolking rekening mee moet houden.

ACC deelt deze zorg. De drones zijn een toevoeging op wat vroeger door allerlei vliegtuigen en wellicht raketten werd gedaan in tijden van spanning. Maar momenteel bestaan de meeste zorgen over de dagelijkse vliegveiligheid.

Omwonende gemeente Meierijstad vraagt waar de bevolking zich op moet voorbereiden, gezien wat er momenteel in de wereld gebeurt. De veronderstelling is dat de nabijheid van vliegbasis Volkel extra gevaar van omwonenden oplevert.

ACC geeft aan dat het gevaar niet groter is ten opzichte van wat het altijd was. Alleen is er een nieuwe dynamiek in de vorm van drones toegevoegd. De oproep kan gedaan worden om dit te melden wanneer het spannend wordt. Voor de burgerbevolking zijn de gemeenten en de provincie verantwoordelijk. Het is een feit dat de Nederlandse bevolking niet meer beschikt over de tachtiger jaren kennis wat betreft zelfredzaamheid en bescherming. Wat betreft informatieverstrekking is er veel te winnen en wat dit betreft worden vanuit de overheid ook plannen voorbereid.

Omwonende gemeente Gennep begrijpt dat drones effectief gestoord kunnen worden en vraagt of dat in Volkel ook aan de orde is.

ACC legt uit dat er veel drones vliegen waar geen actie op volgt, deels omdat het onschuldige apparaten zijn die alleen maar ergens vliegen waar het niet mag. Wanneer het gaat over counter drone middelen en mogelijkheden zijn Defensie en de overheden erg beperkt als gevolg van allerlei regelgeving. Alleen binnen de hekken van het vliegveld heeft Defensie mogelijkheden en daarbuiten is het aan de gemeente en politie.

De gemeente Mook en Middelaar stelt voor proactief als gemeenten te delen wat de regelgeving rondom het vliegen met drones is.

Afgesproken wordt dat de sectie communicatie van Voorlichting vliegbasis een bericht opstelt waarin wordt verwezen naar de juiste regelgeving en dit te delen met het COVM. **(Actie)**

Gemeente Meierijstad wijst op een oproep van de Commissaris van de Koning om in de coalitieakkoorden een passage op te nemen voor een weerbare samenleving. En hij doet een oproep aan gemeenten om aandacht te besteden aan steunpunten in geval van crisis en nood.

Desgevraagd wordt aangegeven dat Defensie niet in detail kan treden over het aantal vijandige drones.

7. Rapportage meldingen geluidshinder Q3 2025,

Hoofd sectie leefomgeving (Staf CLRS) licht toe dat op 18 november 2025 het nieuwe meldingssysteem live is gegaan. Verwezen wordt naar de website www.defensiedichtbij.nl en naar de oude webpagina.

Het meldingssysteem kent nog wel enige beperkingen. Zo kan nog geen account worden aangemaakt voor het indienen van klachten, zoals wel is toegezegd, en kan ook nog geen betere klachtenanalyse worden gemaakt. De reden dat een account nog niet mogelijk is, heeft te maken met het feit dat het bedrijf Casper wordt overgenomen door een Amerikaans bedrijf. Echter, Defensie wil niet dat persoonsgegevens op een Amerikaanse server terechtkomen. Daarom heeft Casper de opdracht gekregen een Europese server te zoeken.

Een goede totaalanalyse voor 2025 is niet mogelijk doordat een koppeling tussen het oude meldingssysteem en Casper niet mogelijk is met als gevolg dat meldingen vóór 18 november en daarna niet matchen. Het is niet bekend of sprake is van dezelfde melder.

Daar komt bij, dat het systeem een optie biedt voor een generieke melding en een specifieke melding, dat laatste is met de toevoeging van een tijdstip en het soort vliegtuig. Daar kan dan een radartrack bij gevonden worden.

Meldingen

Er zijn in 2025 in totaal 1.644 meldingen gedaan rondom Volkel en daarvan zijn er 1.268 van één en dezelfde melder, zijnde 77 procent van alle meldingen. De resterende 376 meldingen betreffen het hele kalenderjaar 2025 en zijn afkomstig van andere melder.

In Q3 2025 zijn er al 369 meldingen binnengekomen van genoemde melder en in totaal 466 meldingen. Dat betekent dat slechts 97 meldingen in betreffend kwartaal over 1.846 vliegbewegingen. Voor Q4 gaat het slechts om 59 meldingen door genoemde persoon en dan nog 82 meldingen over 1.569 vliegbewegingen.

In dat laatste half jaar van 2025 zijn meerdere vliegbewegingen geëxporteerd naar andere velden en hebben meerdere oefeningen plaatsgevonden waardoor er minder op Volkel is gevlogen.

Bijzonderheden

- In Q1 2025 is gestart met avondvliegen. Kijkend naar het tijdsbracket waarin de meldingen binnenkwamen, betrof dit vooral overdag en enkele meldingen voor de avonduren.
- Begin maart is er een oefening geweest waarbij de vliegtuigen om 07.00 uur zijn vertrokken. De klacht was dat het bij omwonenden niet bekend was en men hier wakker van werd.

- In Q2 2025 is op 4 mei in Soesterberg een herdenkingsvlucht geweest waar een aantal klachten op is gekomen.
- Eind augustus 2025 was er een fly-by op een zondag die tot drie klachten heeft geleid.
- In Q4 2025 zijn er veel vliegbewegingen geëxporteerd waardoor het aantal klachten lager ligt.

De rode draad van de meldingen is dat het vooral veel herrie meebrengt, men elkaar niet kan verstaan en buitenactiviteiten lastig zijn.

In 2025 zijn zestien schadeclaims ontvangen. Dat is bijna de helft van het aantal in 2024. Het merendeel van de klachten wordt veroorzaakt door helikopters in het gebied vliegen, dan wel in de omgeving van de Peel wat een overlap oplevert met het lokale luchtverkeersleidingsgebied.

De Gedeputeerde (Noord-Brabant) vraagt een duiding van de veelmelder en de locatie. Aangegeven wordt dat betrokkene geen contact wil en dat de veelmelder in Uden woont.

Geluidsbelasting in 2025

De geluidsbelasting is binnen de contouren gebleven, wel raakt het aan de Zuidoostzijde een paar maal de contouren, maar mede door het exporteren van de vliegbewegingen blijft het erbinnen. De gemiddelde nachtstrafactor voor 2025 blijkt 2.20 te zijn.

Update Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD)

Eind mei 2025 is het ontwerpprogramma 'Ruimte voor Defensie' geaccordeerd door de Tweede Kamer. In totaal zijn hierop 2.000 zienswijzen ingediend. In het najaar van 2025 is de nota van antwoord opgesteld. De zienswijzen waren vooral van bestuurlijke organen, maar ook van burgers die met name bezorgd zijn over het laagvliegen van helikopters en de toename van het gebruik van jachtvliegtuigen.

Op 19 december 2025 is de uiteindelijke besluitvorming door de ministerraad behandeld en is het programma 'Ruimte voor Defensie' goedgekeurd. Dit betekent dat er dertien bovenregionale behoeftes en 44 locatie-specifieke behoeftes zijn goedgekeurd. In die 57 behoeftes waren negen behoeftes waar nog aanvullend onderzoek voor nodig was. Na goedkeuring is opnieuw een zienswijzeperiode ingegaan van 19 januari tot begin maart 2026. Daar zijn 206 zienswijzen uit voortgekomen.

Eind januari en begin februari 2026 hebben aanvullende informatiebijeenkomsten plaatsgevonden vanwege de aanvullende behoeftes. Voor het Air Combat Command betreft het dan met name meer ruimte op Lelystad voor jachtvliegtuigen en op Leeuwarden voor milieuruimte en verlenging van de 2e baan.

Nu volgt de beantwoording van de zienswijzen. De nota van antwoord wordt na de komende zomer verwacht.

Voor iedere behoefte wordt een projectgroep opgesteld. Na de zomer kan naar verwachting begonnen worden met het inregelen van de specifieke behoeftes. Er zijn behoeftes waar alleen vergunningen voor nodig zijn en andere die behoorlijk wat infrastructurele aanpassingen eisen. De invulling van deze behoeftes moet in een tijdsbestek van tien tot vijf tien jaar afgerond zijn.

Op 16 maart heeft een webinar plaatsgevonden over de laatste stand van zaken. Daarbij is een oproep aan de bestuurlijke organen gedaan om mee te denken wat de beste wijze van communiceren is.

Wet op DefensieGereedheid (Wodg)

De Tweede Kamer is akkoord gegaan met deze wet en ook de Raad van State is akkoord, maar de RvS heeft wel de nodige opmerkingen gemaakt over noodzakelijke aanpassingen. Deze zijn met name gericht op de leefomgeving en betreffen een aantal aanvullende richtlijnen dan wel restricties. Ondertussen wordt ook input geleverd vanuit de verschillende defensieonderdelen voor de algemene maatregelen van bestuur, AMvB, en het streven is om begin 2027 de wet helemaal klaar te hebben.

Wat betreft de vraag naar de link tussen NPRD en Wodg legt hoofd sectie leefomgeving (Staf CLRS) uit, dat het weliswaar parallel loopt, maar toch twee volledig gescheiden zaken betreft ondanks dat sommige onderwerpen zowel in NPRD en WODG staan. De NPRD vloeit voort uit een lange termijn behoefte en de Wodg gaat om de vraag waar wet- en regelgeving beperkend is op het moment dat Defensie op korte termijn inzetgereed moet zijn of meer moet oefenen om een bepaalde gereedheid te verkrijgen. Dat betekent bijvoorbeeld dat er in de maanden mei, juni en juli later gevlogen mag worden om bij duisternis te kunnen oefenen. Het toegestane aantal dagen waarop dit kan wordt over de betreffende luchtmachtlocaties verdeeld.

De Wodg heeft een tijdelijk karakter voor een periode van maximaal vijf jaar met de mogelijkheid om nogmaals met vijf jaar te verlengen. Echter, als het structureel wordt, moet dit in wet- en regelgeving worden verankerd.

Gemeente Gennep vraagt of het nachtvliegen de komende zomer wordt gecommuniceerd naar de bevolking.

ACC geeft aan dat de Wodg in de komende zomer nog niet gereed zal zijn. Vanaf 2027 zijn nachtvluchten wel mogelijk, maar Volkel zet er niet op in om in de zomer te vliegen want er zijn andere manieren om te trainen ik het donker, zoals een oefening in Amerika. Dat neemt niet weg dat als er dreiging ontstaat op korte termijn wel gevlogen zal worden en dat wordt dan ook gecommuniceerd. De Wodg is niet bedoeld voor een structurele training door het jaar heen.

De Gedeputeerde (Noord-Brabant) geeft aan dat er meerdere intensiveringen en veel ontwikkelopgaven zijn voor Brabant die lijken op die van Defensie. De gelijkenis zit in de behoefte aan fysieke ruimte, milieuruimte, vergunningen en misschien ook uitzonderingen op de regels, bijvoorbeeld ook voor woningbouw. Het vergt veel communicatie en uitleg en soms is het ook contrair waar het gaat om juist meer bescherming van de leefomgeving. Het lijkt de Gedeputeerde belangrijk om met elkaar in gesprek te gaan over prioritering binnen de Rijksopdrachten maar ook over de wijze van uitleg door de overheden. De Gedeputeerde doet het aanbod om samen met Defensie te kijken hoe dat op een goede manier mogelijk is, zowel op de communicatieonderdelen, als op de uitvoeringslijnen.

Omwonende gemeente Meierijstad vraagt of de Wodg ook is ingericht op troepenopbouw vanuit het buitenland als een buitenlandse partij de bestaande infrastructuur nodig heeft.

ACC zegt dat dit wel een taak is van Defensie als er echt dreiging ontstaat, maar dan is wel sprake van een situatie waarbij alle wet- en regelgeving niet meer zal gelden.

8. Verslag auditcommissie COVM Volkel 2025

De voorzitter concludeert dat er geen aanvullende vragen zijn vanuit het COVM en dankt voor het verslag.

9. Evaluatie COVM's

De voorzitter geeft aan dat agendapunten 9 en 10 in samenhang behandeld kunnen worden.

Hoofd sectie leefomgeving (Staf CLRS) licht toe dat voor de bestuursstaf voor ieder COVM een concept instellingsbeschikking is opgemaakt en verstuurd. De vraag is om hier naar te kijken, ook door de leden. Dan is het aan de secretaris en voorzitter om aan te geven op welke termijn dit gebundeld wordt om het vervolgens vóór 1 mei aangeleverd te hebben.

Omwonende gemeente Gennep zou het vorige reglement hiernaast willen zien. Verder wordt opgemerkt dat in artikel 3.1.g wordt gesproken over de voordracht van een lid door een rechtspersoonlijkheid bezittende milieuorganisatie. Spreker vraagt nadere uitleg.

Hoofd sectie leefomgeving (Staf CLRS) wijst erop dat de M in COVM staat voor 'milieu', al gaat het momenteel in de COVM voornamelijk over geluid. De wens is dat het milieuaspect wel meer genoemd wordt. Dan is het ook goed om iemand met deze expertise in de COVM te hebben.

De secretaris vult aan dat er milieuorganisaties zijn die zich als agendalid beschouwen. Echter, hoe daar invulling aan wordt gegeven en welke rechtspersoonlijkheid zij bezitten, kan hij niet zeggen.

De Gedeputeerde (Noord-Brabant) acht het ongewenst als het voorzitterschap wordt belegd bij de provincie, zoals aangegeven in artikel 3.1a. De meerwaarde van een onafhankelijk voorzitter is van belang om de provincie niet op één of andere manier de indruk te geven over het overleg te gaan. Het betreft hier immers de omgevingstafel van Defensie. De provincie Noord-Brabant wordt regelmatig aangesproken op keuzes vanuit Defensie en het is onwenselijk dat er allerlei rolvorming ontstaat.

ACC geeft aan dat het landelijk zo is, dat de gedeputeerde de voorzittersrol invult. Nu wordt een voorstel in overweging gegeven om dit te veranderen.

Omwonende gemeente Maashorst merkt op dat in de aanbestedingsbrief wordt gesproken over een aanpassing van het huishoudelijk reglement. Hij verzoekt agendering in de COVM van oktober.

De voorzitter meldt dat het nieuwe en oude instellingsbesluit, evenals het huishoudelijk reglement, naar de leden wordt gestuurd zodat de leden daarop kunnen reageren. Vanuit het agendaoverleg is het voorstel gedaan om vóór 17 april de reacties op te halen. De COVM gaat hiermee akkoord. **(Actie)**

Omwonende gemeente Meierijstad meldt dat schriftelijk wordt gereageerd op de vergaderfrequentie.

10. Herziening instellingsbesluit COVM Volkel

Zie agendapunt 9.

11. Rondvraag

Hoofd sectie leefomgeving (Staf CLRS) geeft aan dat vanaf november 2013, toen de motie Eijssink werd ingediend, een adviseur is aangesteld van de stuurgroep motie Eijssink. Het contract hiervoor loopt binnenkort echter af en binnenkort zal deze adviseur vertrekken. Namens de COVM wordt hij bedankt voor zijn inzet.

12. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21.50 uur.

De volgende vergadering vindt plaats op woensdag 7 oktober 2026 (20.00 - 22.00u) in Boxmeer

Actiepuntenlijst n.a.v. plenaire vergadering op 8 april 2025

Actie-punt	Vergade-ring	Actie	Actienemer	Afge-daan
14	12-4-2023	Svz evaluatie Luchthavenbesluit Ltkol. van Vuure gaat navragen of de planning kan worden gedeeld, omdat het aan verandering onderhevig is afhankelijk van hoe snel het gaat met onder andere de vergunningen. <u>02-04-25</u>: Het delen van de planning is op dit moment niet gewenst, omdat de planning behoorlijk aan verandering onderhevig is. Dat heeft te maken met nationaal plan Ruimte voor Defensie. Op dit moment wordt voor Gilze-Rijen, Woensdrecht en Delen een notitie 'Reikwijdte in detailniveau' opgesteld. De uiteindelijke Plan-MER wordt pas in 2026 opgesteld. De herziening van het Luchthavenbesluit Volkel staat begin 2028 in de planning. Zodra meer stabiliteit in de planning is gerealiseerd, kan mevrouw Van Vuure nogmaals navragen of deze gedeeld kan worden. <u>08-10-25</u>: Actie aanhouden.	C-VLB Hoofd sectie leef-omgeving (Staf CLRS)	✓
29	02-04-2025	Opstellen memo inzake de bevindingen rapportages meldingen geluidshinder Q3 en Q4 2024. <u>08-10-25</u>: Momenteel wordt intern gekeken hoe de aanvullende analyse gekoppeld kan worden aan de geluidshinder rapportages. Hier wordt een passende vorm voor gezocht. <u>08-04-26</u>: Aangehouden in afwachting van invulling vacature actienemer.	Bureau geluid CLRS	
30	02-04-2025	Uitvoeren aanvullende detailanalyse op de meldingen geluidshinder, met uitsluiting van de notoire klachtindieners. <u>08-10-25</u>: Zie actiepunt 29.	Bureau geluid CLRS	

31	08-10-2025	Inplannen (wanneer mogelijk) extra overleg COVM om WODG nogmaals te bespreken. Van tevoren worden vragen/bespreekpunten opgehaald. <u>08-04-26</u> : Na afronding AMvB's.	Voorzitter	
32	08-10-2025	Delen document aanvullende analyse geluidshinder (jan-sept 2025).	Bureau geluid CLRS	✓
33	08-10-2025	Rapporteren op voortgang inzake PFAS.	Commandant ACC	✓
34	08-10-2025	Agenderen gezondheidsonderzoeken RIVM in relatie tot geluidshinder F-35 voor volgende overleg COVM. <u>08-04-26</u> : Sturen brief met oproep om spoedig met de resultaten te komen.	Voorzitter/secretaris	
35	08-10-2025	Intern nagaan wie bij Defensie verantwoordelijk is voor de opdracht tot uitvoeren gezondheidsonderzoeken in relatie tot geluidshinder F-35.	Hoofd sectie leefomgeving (Staf CLRS)	✓
36	08-04-26	Doen van een schriftelijk oproep om inzake de gezondheidsonderzoeken in relatie tot geluidshinder F-35 spoedig met de informatie te komen.	voorzitter	
37	08-04-26	Agenderen Kamerbrief d.d. 12 februari 2026 voor het volgende COVM overleg.	Secretaris	
38	08-04-26	Verzorgen presentatie evaluatie vliegbasis Volkel, inclusief plan van aanpak.	Hoofd sectie leefomgeving (Staf CLRS)	
39	08-04-26	Checken of alle stukken die openbaar toegankelijk zijn ook inderdaad op de website staan. Als dit niet het geval is hierover namens COVM een brief sturen naar de desbetreffende afdeling van het Ministerie van Algemene Zaken.	Secretaris /voorzitter	
40	08-04-26	Actualiseren website wat betreft vergaderdata.	secretaris	
41	08-04-26	Opstellen bericht waarin wordt verwezen naar de juiste regelgeving met betrekking tot vliegen met drones.	Voorlichting vliegbasis → COVM	

42	08-04-26	Toesturen aan leden nieuwe en oude instellingsbesluit evenals het huishoudelijk reglement ter beoordeling. Leden kunnen tot 17 april reageren.	Secretaris & leden COVM	
----	----------	--	-------------------------	--